

جلد دوم

روز شمار تاریخ ایران

از مشروطه تا انقلاب اسلامی

باقر عاقلی

تهران، ۱۳۸۲

عاقلی، باقر، ۱۳۰۷ -

روزشمار تاریخ ایران: از مشروطه تا انقلاب اسلامی / باقر عاقلی. --
تهران: نامک، ۱۳۸۴.

ج ۲: مصور، عکس.

ISBN: 964-6895-53-0: (دوره)

ISBN: 964-6895-51-4: (ج. ۱)

ISBN: 964-6895-52-2: (ج. ۲)

ص.ع. به انگلیسی: Bagher Agheli: Chronology of Iran (1896-1979)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷ -- سالشمار. ۲. ایران --
تاریخ -- انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴ - ۱۳۲۷ ق. -- سالشمار. ۳. ایران --
پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷ -- عکسها. ۴. ایران -- تاریخ -- انقلاب مشروطه،
۱۳۲۴ - ۱۳۲۷ ق. -- عکسها. الف. عنوان.

۹۵۵/۰۸۲۰۵ DSR ۱۴۷۶/ع ۱۸ر۹

۱۳۸۴

۸۴-۱۶۳۶۳ م

کتابخانه ملی ایران

نامک در زبان پهلوی (فارسی میانه) به معنی کتاب و نامه می باشد.

تهران: صندوق پستی ۱۱۳۶۵/۴۱۹۷ تلفن: ۶۶۹۵۶۸۷۷

روزشمار تاریخ ایران (جلد دوم)

تألیف: دکتر باقر عاقلی

صفحه آرا: فرهاد هادیان

چاپ: سعدی - نوبت چاپ: هفتم، اول نامک ۱۳۸۴

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت دوره ۲ جلدی: ۱۷۵۰۰ تومان

ISBN: 964-6895-52-2

شابک: ۹۶۴-۶۸۹۵-۵۲-۲

شابک دوره ۲ جلدی: ۹۶۴-۶۸۹۵-۵۳-۰

ISBN: 964 - 6895 - 53 - 0 (2 Vol. Set)

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۹ — ۳۳	 هـ.ش. برابر با ۱۹ اوت ۱۹۵۳ تا ۲۱ مارس ۱۹۵۴ میلادی
۳۳ — ۴۹	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۵۴ تا ۲۲ مارس ۱۹۵۵ میلادی
۴۹ — ۶۵	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۵۵ تا ۲۱ مارس ۱۹۵۶ میلادی
۶۵ — ۷۵	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۵۶ تا ۲۱ مارس ۱۹۵۷ میلادی
۷۵ — ۸۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۵۷ تا ۲۱ مارس ۱۹۵۸ میلادی
۸۷ — ۹۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۵۸ تا ۲۱ مارس ۱۹۵۹ میلادی
۹۷ — ۱۰۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۵۹ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۰ میلادی
۱۰۷ — ۱۲۱	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۰ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۱ میلادی
۱۲۱ — ۱۳۹	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۱ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۲ میلادی
۱۳۹ — ۱۵۳	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۲ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۳ میلادی
۱۵۳ — ۱۷۳	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۳ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۴ میلادی
۱۷۳ — ۱۸۵	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۴ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۵ میلادی
۱۸۵ — ۱۹۵	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۵ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۶ میلادی
۱۹۵ — ۲۰۳	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۶ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۷ میلادی
۲۰۳ — ۲۱۵	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۷ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۸ میلادی
۲۱۵ — ۲۲۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۸ تا ۲۱ مارس ۱۹۶۹ میلادی
۲۲۷ — ۲۳۹	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۶۹ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۰ میلادی
۲۳۹ — ۲۵۱	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۰ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۱ میلادی
۲۵۱ — ۲۶۳	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۱ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۲ میلادی
۲۶۳ — ۲۷۱	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۲ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۳ میلادی
۲۷۱ — ۲۸۳	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۳ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۴ میلادی
۲۸۳ — ۲۹۵	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۴ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۵ میلادی
۲۹۵ — ۳۰۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۵ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۶ میلادی
۳۰۷ — ۳۱۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۶ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۷ میلادی
۳۱۷ — ۳۴۱	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۷ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۸ میلادی
۳۴۱ — ۴۱۷	 هـ.ش. برابر با ۲۱ مارس ۱۹۷۸ تا ۲۱ مارس ۱۹۷۹ میلادی

فهرست ضmann و تعلیقات

۴۱۹ — ۴۳۰	۲۸ و ۲۹ مرداد ماه ۱۳۳۲، از یادداشت های دکتر غلامحسین صدیقی
۴۳۰ — ۴۴۳	متن کیفرخواست دادستان ارتش علیه دکتر محمد مصدق و سرتیپ ریاحی
۴۴۳ — ۴۵۳	متن رای دادگاه بدوی درباره دکتر مصدق و سرتیپ ریاحی
۴۵۳ — ۴۵۷	آخرین دفاع مصدق در دادگاه نظامی
۴۵۷ — ۴۶۰	لایحه وکلای دکتر مصدق
۴۶۰ — ۴۶۳	سخنرانی تاریخی امام خمینی بمناسبت آغاز درس رسمی حوزه
۴۶۳ — ۴۶۵	نطق امام خمینی بمناسبت حمله به مدرسه فیضیه
۴۶۵ — ۴۶۸	نطق انقلابی امام خمینی درباره اعاده کابینتولاسیون
۴۶۹ — ۴۷۱	نطق تاریخی امام خمینی در بهشت زهرا درباره شاه، دولت و مجلسین
۴۷۱ — ۴۸۲	مستشاران بیگانه در خدمت رژیم مشروطه
۴۸۳ — ۵۰۲	نام اشخاص
۵۰۳ — ۵۰۸	فهرست تصاویر
۵۰۹ — ۵۱۰	منابع و مآخذ

مقدمه جلد دوم

دربارهٔ فوائد و امتیازات روزشمار تاریخ که به کرونولوژی معروف است در مقدمه جلد اول مختصراً بحث شد. اکنون موارد استفاده آن را ذکر می‌کنیم: اولین امتیاز روزشمار تاریخ برای اهل تحقیق و تتبع و نویسندگان و مفسرین اخبار است که آنها را از مراجعه به منابع متعدد و متشتت بی‌نیاز می‌کند و خبر دلخواه خود را فوراً بدست می‌آورند و از اتلاف وقت جلوگیری می‌شود؛ کسانی هستند که فرصت و وقت کافی برای مطالعه کتب تاریخی را ندارند و آرزو دارند بدون صرف وقت زیاد اطلاعات جامع و کلی نسبت به مسائل تاریخی داشته باشند ازینرو با مراجعه به روزشمار تاریخ اطلاعات مورد نیاز خود را بدست می‌آورند بدون اینکه وقت زیادی مصروف کرده باشند؛ کتب تاریخی غالباً غیر از وقایع‌نگاری نویسنده برداشت خاصی از بیان وقایع می‌نماید چه بسا این استنباط مورد تأیید خواننده نباشد. در کرونولوژی صرفاً اخبار را بدون اظهارنظر و نتیجه‌گیری عنوان می‌کند و خواننده با دانستن خبر می‌تواند بر داوری بنشیند.

کرونولوژی تاریخی برای دانش‌آموزان و دانشجویان مزیت غیر قابل توصیفی دارد زیرا با توجه به کمی وقت که دانشجویان در موقع امتحانات دارند، مطالعه کتب تاریخی برای آنها میر نیست و با مراجعه به روزشمار تمام وقایع را که قبلاً مطالعه نموده‌اند به یاد می‌آورند.

با توضیحات مختصری که داده شد اهمیت کرونولوژی برای خواننده واضح و روشن است و امید است محققین و مورخین همتی درین زمینه مبذول داشته هرکدام قسمتی از تاریخ ایران را به شیوه روزشمار تهیه نمایند.

انتشار جلد اول روزشمار تاریخ و استقبال غیرقابل توصیفی که از طرف دانشمندان، محققین و مفسرین و دانشجویان به عمل آمد اهمیت این شیوه تاریخ‌نگاری را برای نگارنده بیشتر روشن کرد و ازینرو به سرعت به چاپ و تقدیم جلد دوم آن مبادرت گردید.

در این مجلد وقایع تاریخی ایران از بامداد ۲۹ مرداد ماه ۱۳۳۲ تا نیمروز ۲۲ بهمن ماه هزار و سیصد و پنجاه و هفت آورده شده است. گرچه نسبت به

جلد اول زمان کوتاهتری را در بر دارد، ولی به علت کثرت وقایع مهمی که در این دوره اتفاق افتاده است اخبار آن بیشتر است و ازینرو برای اینکه حجم کتاب زیاد نشود از ضمائم و تعلیقات آن کاسته شده فقط اسناد و مدارک بسیار مهم و حیاس در بخش تعلیقات درج گردیده است.

به علت کثرت اخبار حوادث مختلف طبعاً عکس‌های چاپ شده در این مجلد دو برابر جلد اول است و رقمی بالغ بر چهارصد قطعه عکس را شامل می‌شود که فهرست آن در آخر کتاب ارائه گردیده است.

در این جلد اخبار کشورهای همجوار و تحولات کشورهای خاورمیانه و سواحل جنوبی خلیج فارس بیش از جلد اول است و سعی شده است عکس بازیگران صحنه‌های سیاسی آن کشورها هم در کتاب آورده شود.

در این مجلد، زیرنویس و توضیحات اخبار کمتر دیده می‌شود زیرا کثرت خبر مانع از درج زیرنویس شد ولیکن در مواقع ضروری زیرنویس آورده شده است.

برای تهیه اخبار این جلد به منابع و مآخذ زیادی مراجعه شده است که فقط قسمتی از آن در آخر کتاب ذکر گردیده است.

در خاتمه از کلیه کسانی که کتباً و شفهاً ما را به ادامه این خدمت تشویق نموده‌اند تشکر و سپاس فراوان داریم و از کلیه کسانی که تذکرات اصلاحی داده‌اند تشکر می‌شود. با تمام دقت و توجهی که در چاپ کتاب به عمل آمد، از اغلاط چاپی بی‌نصیب نمانده‌ایم و این طبعاً امری است غیرقابل اجتناب. لازم است از تمام کسانی که در چاپ این جلد ما را یاری نموده‌اند تشکر شود، مخصوصاً مؤلف لازم میدانند از زحمات دوست عزیز آقای امیر باقری که بعضی از منابع نایاب و کمیاب را با تلاش فراوان در اختیار نگارنده قرار داده‌اند تشکر کند.

باقر عاقلی

داودیه، تابستان ۱۳۷۰